

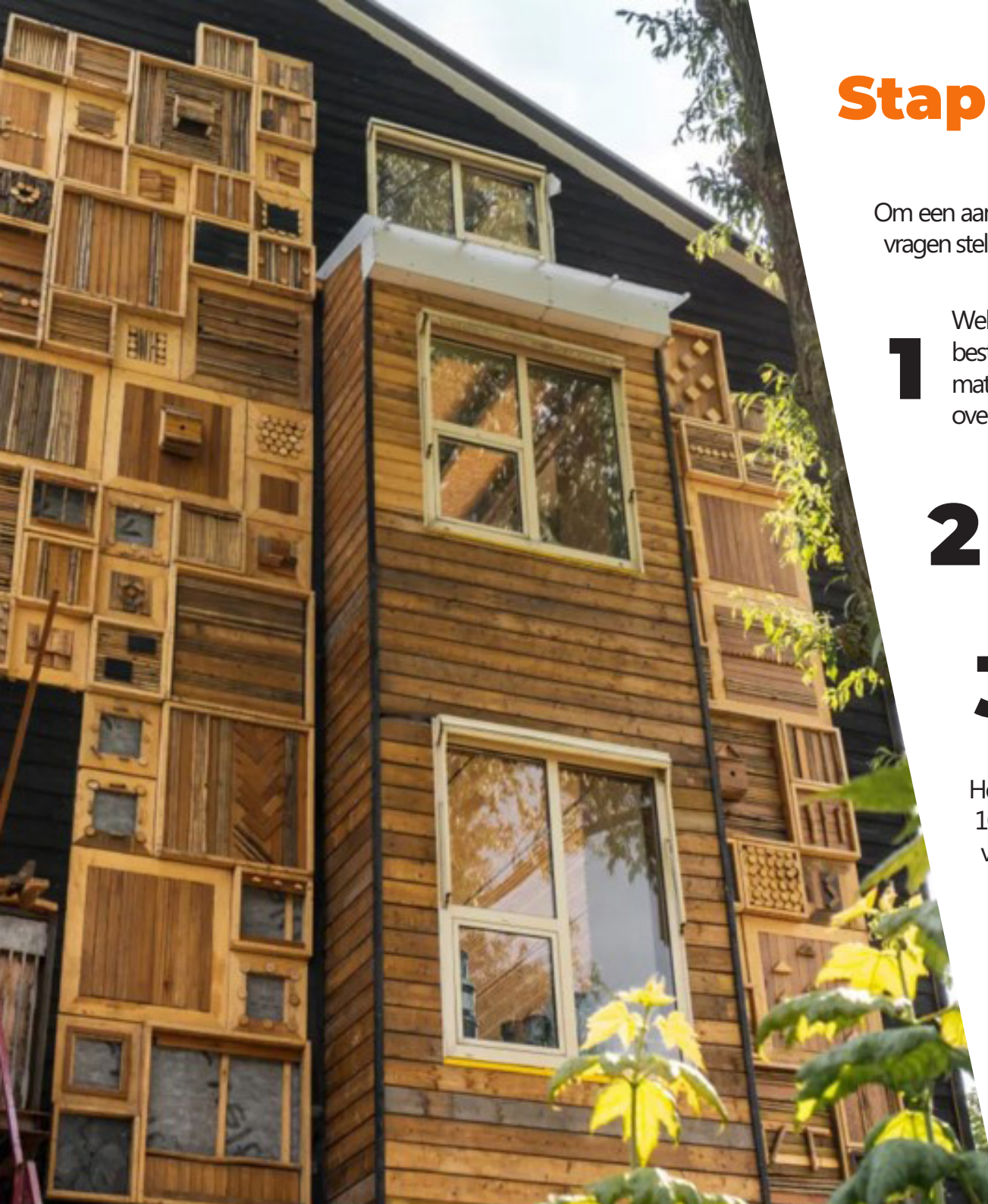
A circular graphic on the left side of the page. It features a blue background with three white arrows forming a clockwise cycle. The graphic is surrounded by concentric circles: a solid green outer ring, a dashed blue middle ring, and a solid orange inner ring.

Stappenplan Circulaire Aanbouw

Inleiding

Steeds vaker worden de principes van circulariteit toegepast binnen grote én kleine bouwprojecten (zoals hier door [EcoBouwSalland](#)). Dat is belangrijk, omdat het gebruik van niet-hernieuwbare grondstoffen op lange termijn onhoudbaar is. Ook bij het realiseren van een aanbouw kun je hier rekening mee houden door (zo veel mogelijk) circulaire bouwmaterialen aan te schaffen en op een verantwoorde manier toe te passen.

Circulair bouwen staat nog in de kinderschoenen, wat een aantal voor- en nadelen met zich meebrengt. Het vergt bijvoorbeeld relatief veel eigen initiatief en de investeringskosten zijn soms wat hoger dan bij aanschaf van traditionele bouwmaterialen, maar daar staat tegenover dat veel gemeenten subsidies en kennis ter beschikking stellen om circulair bouwen te bevorderen en de milieuwinst te vergroten. Het kost misschien meer tijd en moeite, maar des te groter is de voldoening als de verbouwing eenmaal afgerond is!



Stap 1: Ambitieniveau

Om een aanbouw circulair vorm te geven, kun je op voorhand de volgende 3 vragen stellen vanuit de 'ketengedachte':

- 1** Welke materialen komen vrij bij de sloop van bestaande bouw (bijv. een muur)? Kunnen deze materialen worden hergebruikt? Lees [hier](#) meer over circulair slopen.
- 2** Hoe kan de aanbouw bijdragen aan het verduurzamen van mijn woning (bijv. door betere isolatie)?
- 3** Wat kan ik doen om de aanbouw eenvoudig aanpasbaar en flexibel indeelbaar te maken (bijv. voor veranderende woonwensen)?

Het is niet altijd haalbaar en/of betaalbaar om de circulaire principes 100% toe te passen binnen een particulier bouwproject. Bedenk vooral waar je, binnen de (financiële) mogelijkheden die je hebt, een bijdrage aan de circulaire economie kunt én wilt leveren. Inspiratie nodig? Neem dan vooral een kijkje bij [Het Hof van Cartesius](#) in Utrecht!

Figuur 1 - Bij Het Hof van Cartesius wordt druk geëxperimenteerd met het terugbrengen van afval en reststromen. Wil je met eigen ogen zien hoe circulair bouwen eruitziet in de praktijk?

Boek dan een rondleiding of geef je op voor een workshop!

Stap 2: Materiaalkeuze

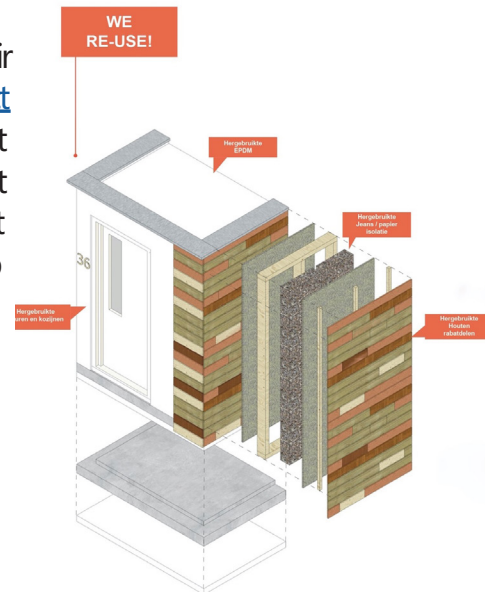
Het spreekt voor zich dat de materiaalkeuze een belangrijk, zo niet hét belangrijkste onderdeel vormt van een circulaire aanbouw. De materiaalkeuze is uiteraard (deels) afhankelijk van de functie: een serre zal eerder gemaakt zijn van glas dan een garage.

Wel kunnen we hier wel 3 algemene tips geven:

- 1** Kies voor gebruikte materialen (zoals sloophout en tweedehands bakstenen). Neem bijvoorbeeld een kijkje op oudebouwmaterialen.nl, bij [Buurman](#) of bij [KLUS, de bouwkringloop](#).
- 2** Gebruik biobased of recyclebare materialen (zoals hout, hennep en vlas). Klik [hier](#) voor meer informatie.
- 3** Kies voor losmaakbare materialen: minimaal (geen) gebruik van pur, kit en lijmen, vraag hierom bij de aannemer.

Twijfel je eraan of een bepaald product circulair en/of duurzaam is? In de [National Product Catalogue](#) van GSES, in samenwerking met Cirkelstad, kun je de specificaties en milieu-impact van talloze (circulaire) producten vinden. Je kunt er ook voor kiezen een materialenpaspoort op te vragen bij [Madaster](#).

Figuur 2 - De TU Delft heeft verschillende ontwerpen voor de Circulaire Aanbouw gemaakt. In deze variant worden gerecyclede materialen gebruikt. Benieuwd naar de andere varianten? Klik hier.



Stap 3: Planning

Zodra je een ambitieniveau hebt bepaald en een grove schets van de materiaalkeuze hebt gemaakt, is het tijd om na te denken over planning van de werkzaamheden.

Wat wil je uitbesteden? Wat kun je zelf? Hoe selecteer je een circulaire aannemer? Welke subsidiekanalen zijn beschikbaar?

Er zijn weinig aannemers die zich profileren als 'circulair', maar dat wil niet zeggen dat er geen aannemers zijn die circulair bouwen of niet bereid zijn hierin mee te denken. Ga het gesprek aan (zie 'inspirerende verhalen'). Er zijn verschillende plekken waar je (of jouw aannemer) gespecialiseerd advies kunt inwinnen, zoals bij jouw gemeente, bij [BOOT Veenendaal](#) of raadpleeg [Repurpose](#) als je materialen zoekt. Vraag [Sloopcheck](#) om te bepalen wat herbruikbaar is.

Ook kun je in veel gemeenten subsidies aanvragen voor (onderdelen van) jouw bouwproject, zoals voor [duurzame daken](#), voor [energieadvies](#) op maat of je kunt een [open subsidieaanvraag](#) doen. In plaats van alles zelf uit te zoeken, is het vaak het gemakkelijkst om contact met jouw gemeente op te nemen en te informeren naar de mogelijkheden.

Stap 4: Uitvoering

Heb je de tekeningen klaarliggen? Een subsidie aangevraagd? Een aannemer weten te strikken? Afspraken gemaakt met leveranciers? Mooi, dan kun je aan de slag! Om te voorkomen dat je tijdens de uitvoering voor verrassingen komt te staan, geven we jou graag de volgende tips mee:

1

Maak duidelijke (financiële) afspraken: Bewaar het overzicht van ieders verantwoordelijkheid binnen het project en het bijbehorend budget.

2

Blijf kritisch: Doet jouw adviseur of aannemer een alternatief voorstel (bijv. een andere leverancier uit eigen netwerk)? Bekijk dan goed welke gevolgen dit heeft voor de mate van circulariteit van jouw aanbouw.

3

Houd de doel(en) voor ogen: Het kan zijn dat je te maken krijgt met tegenslagen (bijv. een bepaald product is niet leverbaar). Dat kan gebeuren. Laat je niet van de wijs brengen en maak gebruik van (gratis) advies, zodat experts jou kunnen helpen bij het vinden van een creatieve oplossing. Je kunt uiteraard bij het [Servicepunt Circulair](#) terecht met vragen en ook op andere plekken, zoals bij [Milieu Centraal](#), is veel kennis aanwezig waarmee je verder komt!

Inspirerende verhalen

Aan de Kuilsenhofweg in Amsterdam is bij zestig woningen de oude aanbouw vervangen door een circulaire aanbouw. "[Een mooie toepassing van circulair bouwen met hout!](#)"

Thijs Struijk besloot zijn oude huis in Utrecht duurzaam en circulair te verbouwen: "[Het is soms best even puzzelen.](#)"

Architect Daan Bruggink richtte het eerste groene en ecologische bouwbedrijf van Nederland op (Orga Bouw). "[Wie als particulier circulair wil laten bouwen, moet stevig in z'n schoenen staan. Je moet vooral geen genoeg nemen met bijvoorbeeld een aannemer die roept dat 'iets niet kan'. Het kan namelijk wel.](#)"

